

No. 51.

Firmdeenä 22. Dezember (3. Janwar 1870)

1869.

R a h d i t a j s.

Ceßschemmes sinnaß. No Pehterburgas: Pruhßchu prinziß aißrei-sojis, — dahmahm augstata ftohla wehleta.

Ahrsemmes sinnaß. No Berlines: Schleswigas Dahau dufmas. No Wiñnes: Dalmazijas dumpyß beigte. No Londones: Englandes weßsneeka aþlaunefchana Rohmä, — Fehneefchu negantiba. No Spanijas: Spanija nedarbi. No Italijas: jaunee minißteri. No Romas: pahweßta weefceem flitti mahjolti. No Konßtantiñopeßes: pahf fribba beigefchana ar Egiptes wize-kebn. No Kubas: pahf warraß-darbeem.

Zittas jaunaaß sinnaß. No Wiñgas: daßchadaß sinnaß. No Eng-landes: pahf gawedamu meiteni.

Jaunatahß sinnaß.

Atibide uß to rakßtu: „Pagasta-wezzataiß un preeßfcheßbetajß“ Mahjas weefa 48. nummuri. Beileme. Arabißti: „Beit Lahm.“ Sakkis ar Wilfu. Ißloheßchana Wiñgas Sahna-draudieß ftoßlahm un nab-bageem par labbu. Sinnaß un atbildes. Jaunaaß grahmataß. An-deleß sinnaß.

Keißikuma. Seewißchlaß drohßchiba. Wezza puiffcha feemas-fweßitu walfars. Admiraliß Brit. Katram diwi.

Ceßschemmes sinnaß.

No Pehterburgas. Staß Dezember walfara Pruhßchu prinziß Albrechts, kaß jau preeßfch Turra ordena fweßtkleem te atreißojis, ar keißerißtu ihpaßchu rindu aißreißoja prohjam uß Berliñi. Keißers un wißfi Keelfirßti, Pruhßchu mundeerä gehrbußeßes, bahnußi no wiñna atwaddijufcheeß. Generaliß Swir-narofow un fliegel-abjutantß firßß Dolgoruki augsto reißneeku pawaddijufchi lihßi rohbeßchahm.

No Pehterburgas. Daßchaaß Pehterburgas dahmaaß jau agral mahzibu- un laufchu-appaifmo-fchanaß minißteri bij luhgußchaaß, lai arri feewiße-fahm nowehloht un eetaifohht kahdaß augstataß ftoh-laaß, fur mahzahaß augstataß sinnaß, nekä tahß ween, kaß lihßi fchim feewiße-fahm mahzihtaß. Schi wiñnu luhgßchana ne-efohht wiß paliffufe tulfcha. Berre, ka jau nahloßchä Janwara mehneßi eefahlfchoht dah-

mahm ftohlaß zittas augstataß mahzibaß zelt preeß-fchä. To kapehß tad dahmahm arri nebußß zittas augstataß mahzibaß sinnaht? Daubß no wiñnaahm farwu mußfchu neteel pee ta gohda farwu wirtßfchafti wad-dihht, wißru un behrnus lohpt, — fo tad lai tahß darra un kã lai farwu laitu leetä leel, kad nefinna, uß zittadu wißfi grohßiteeß?

Ahrsemmes sinnaß.

No Berlines. Dahni Seemet-Schleswigä taggad jo fliprat faßlufchi farwu eenaidu parahdihht Wahzeefcheem. No ta laika, kad pehdiga runnaß-wißru wehleschana bija, Alfenes un Sudewittes fem-neeki nofohlijufcheeß, pee wahzu draugeem nelo wairß nepirkt, nedß pee teem fo liht few taißiht woi ftraß-daht. Dippeleß awiße ar 57 parahsteem bij laffama fchahda paßluddinaßchana: „Daßchi mußfu Sonder-burgaaß birgeri pee tahm nupat noturretahm wehles-chanaahm peeßrittufchi tai wahß-Pruhßchu partejai un par to wiffu atbildeschana fchinnä leetä uß fewi nehmußchi. Labbi gan, lai tee darra, kã teem pa-tihht, mumß naw ta jauda, wiñnauß fpeeft kã darriht, kã mehß gribbam. Bet mehß fche zeeßchi apnemma-meß: 1) ka gribbam, zif ween mumß eefpehjamß, fargateeß no jeh kahdaß darrifchanaß ar teem Son-derburgaaß birgereem, kaß pee wehleschanaahm farwaß balßiß dewufchi wahß-Pruhßchu partejaß kandidateem. 2) Tadeht arri gribbam pahf to gahdaht, ka mumß ne-kahda darrifchana andeleß bußfchana woi zittada fa-tiffchana ar teem wairß nebußtu. Mehß zerram, ka mußfu brahht Alfenē un Sundewittē, un wißsap-fahrt ar mumß faheedroßeß weenä prahta.“ — Woi tad nu ar tahdu fpihhti un eenaidu wiñni lißß pee farwa mehrika? Netizzam wiß.

No Wihnes. Sinna, kas patlabban pa telegrafu atstrehjuschas stabsta, ka no Kattaro pilskeshas sinnohts, ka Briazes dumpineeki patlabban apnehmuschees, atkal keiseram ustizzigi buht un sawas karra-cerohtschus atdemuschi. Un kad nu warroht drohschi sinnaht, ka Griwozeanes dumpineeki arr padohschotees, tad jau wiss tas Dalmazijas dumpis effoht par gluschi pabeigtu turrans.

No Londones raksta ta: Muhsu waldischanas wehstneeks pee pahwesta atkal reis tizzis atpakkat seh-dinahts jeb (pa latwischi faktoht) apfaunahs, tapehz, ka winnam tur ihsta wehstneeka warra naw. Winsch un wiina ammata-beedris no Kreewu semmes, kam ta weeta tahda patte, tikla pee konzihles eesahlschannas no diplomatu weetas israiditi un to darrija Franzijas wehstneeks, kam te Rohma pahr jitteem leelaks tas gohds. Wihrs nu gan aishildinajahs, ka winnam effoht gauschi shehl, ka winnam waijadsejis ta darriht. Bet muhsu wehstneeks Russels winnu meerinajis un tezis, ka winsch tak rittigi effoht darrijis pehz pahwesta preekschihmes; jo tas arr wiffus fezzerus un attrittejus no konzihles isfchihris. Bet te japeeminn, ka pahwests zaur kardinali Antonelli Russelam wehlejis wehstneeka weeta palikt pee konzihles, bet Franzijas wehstneeks to israidijis no sawas galwas ween, — kas Franzijai paschai nebuht naw par gohdu, — jo ta winsch tihfschi tohs atstumtus weetneekus gribbejis nizzinaht.

Wehl no Londones raksta, ka patlabban no Ibru-semmes nakluse tahda sinna, ka Febneefchi kahdam wihram deggonu nogreesuschchi. Ja tas effoht teefa, tad gan buhtu laiks, scheem kundsiineem isflaidroht, ka Dalmazeeschu un Montenegreeschu warras-darbi Ciropas wakkara puffe ne-effoht wis mohde. Londoneefchi pahr to effoht warren apflaituschees un to ceraugohht par leelaku negantibu, nekà to fleptawibu, ko tee pastrahdajuschchi pee muischu walbineekem. Nahdotees, ka Febneefchi scho negantibu newis no leela eenaida, bet tik ta ka par laika-kawekli isdarrijuschchi, jo winni tik gribbejuschchi tam wihram pahri wezzas flintes nonemt. Bet woi tad waldischana tahdus darbus warroht zeest? — Kahda teefa teem, kas tahdus darbus strahda, subdsetees pahr waldischannu, kad ta winneem atkal 1500 saldatus wairaf peesuhthijuse, kas lai tohs sawalda? Un tomehr tee nekfaunahs brehkt, ka waldischana gribboht winnus dihraht un t. pr.

No Spanijas. Spaneeschi, newarredami few tehniaw dabubht, fahht blehnotees ar flepkawibu sawa starpà, kas jau wezzu wezzais ceraddums pee winneem tapat ka pee Italeescheem. Finanz-jeb naudas-ministeris Pedro Salaverria, kahdu fungu Rivadeneira neustizzibas deht bij atlaidis no sawas ministerijas un to lizzis noteesahht. Tas nu no atreebschannas tai 4ta (16.) Dezember wakkara stary pulst. 8 un 9 Salaverria fungam us eelas uskritta un 2 reis ar dunzi tam egruhda pawehderè. Kungs pee

semmes freidams, wehl sawu rohku dabbuja laust; tomehr gan atkal spehja pazeltees un flepkawam pakkat dshitees. Laimigi kahdam polizejas saldatam isdewahs to fakert. Gesahlumà flepkawa gan gribbeja leegtees, bet pehzak tak isteiza sawu grehku un tikla aishwests zeetumà. Weefas drehbes duhreenus gan pa dakkai noturrejuschas, bet dokteri tak nesu-noht wehl, woi eewainoto warreschoht isahrsteht.

No Italijas. 15ta Dezember jaunee ministeri parlamentam stahjuschees preekscha un pee Senata teefas presidents Lanza turrejis ihfu runnu, kurrà tas israhdijs, ka tas waijadsigakais darbs effoht, frohna naudas buhschannu labboht; un lai scho mehrki warretu panahkt, tad waijagohht wiffas leetas taupigi dshwoht. Waldischana waijagohht sawas isdohschannas masinahrt ta, ka tik tahs wiffu-waijadsigahs waijadsihas ween peepilda un preeksch patteefigi wiffu-waijadsigakahm buhschannahm waijagohht naudu doht, ta: preeksch semmes- un jubras karraspehla. Winna galla-wahrds arween effoht tas: naudas buhschannu labboht un ka to gan neizdarischchoht, bes jaunahm nodohschannahm, kas semmet ussteekamas. Kad nauda buhschoht waijadsigà kahrtà, tad wiffas darriichannas atkal selschoht un t. pr. Schi patte kibbele, prohti naudas truhkums, neween Italiu, bet arri daschas zittas walstes smaggi speesch.

No Rohmas. Pahwestam effoht dauds raises ar sawu weesu mahjokteem, kas ne-effoht tik labbi, ka preeksch tahdeem weeseem waijaga. So stary 10 tahdahm mahjahm, kas eerahditas tahdeem weeseem, kas seemu nemas nepasihst, effoht dewinas ar tahdahm durrihm un ar tahdeem lohgeem, ko neware peeelabhjigi aishwehrt, krahsnis, kas duhmus laisch istabà, zittas pawiffam bez krahsnihm un atkal tahdas, kur wehisch zauri wellahs, woi kas flapjas. Tahdas istabàs jau newarr labbi klahtees un tadeht pahwestam effoht ko klannitees un luhgt, lai nenemm par kaunu. Bet pahr sohbu-darbu effoht gahdahts, ka labbaki wairs jau newarroht, un schinni leeta neweens biskaps nesinnaschoht kahdu nepatilschannas eemeclu usrahdiht. — Turpretti Rohmas trakteeneeem effoht daschs brikhnum peedshwojams. Austruma biskapi effoht dikti kauni, ka winneem aishleegts prastakòs trakteeròs eet, jo winni effoht nabaga wihreki, nabbagaki nekà daschs Italijas preesteris un tadeht winneem pehz sawa malka ja-eeritejotees. — Daschi gan effoht ar leclu ahrihu brangumu atreisojuschchi, bet mas stundas wehlat kassejas mahjàs jeb trakteeròs tee luhsojohht no weenas tasse kassejas talfes wehl ko nodingeht noht. Turpretti Spaneeschu biskapi effoht baggati wihri, ihstee milionari, kas labbi tehrejoht un malfajoht.

No Konstantinopeles raksta, ka sultans effoht dikti preezigs pahr to, ka tas srihdis ar Egiptes wize-kehniaw ta laimigi islihdshinajees. Tas wehstneeks, kas sultana grahmatu wize-kehniaw noneffis un tik labbi wiffu isdarrijis, Serwer Effendi, tizzis

no sultana apdahwinahs ar Medschida ordena 1mo klassi. Bet ta sinna, kas daudsinaja, ka wize-keh-ninsch patz arr' reisofchoht us Konstantinopelt ar sultanu faderretees, ta gan schim brihscham paliks nepeepilbita; warrbuht ka wehlat, nahkofschâ gaddâ tas warrehs notift, — taggad buhtu par ahtru.

No Kubas, Amerikâ. Turrenes sinna no-stabsta, ar kahdu zeetfirdibu tur waldischana un fungi dsihwo tâpat ar wehrgeem, fâ arri ar brihweem sem-mas fahrtas zilwekeem. Saguas gubernators bij isdaudsinajis, ka Neegeri effoht norunnajuschî tai un tai aprinki us dumpi fazeltees un tad dumpineekeem peebeedrotees; effoht kahdi 1700 Neegeri pa tahm aplahrtejahm muischahm. Wiffi strahdneeki, kas tais 8 muischâs atrohdamî, brihwee un wehrgi, wiffi us scho isdaudsinaschânu tiffuschî neganti misoti ar pah-tagahm, lai isteiz, fo ween par to nodohmatu dumpi sinn. Trihs no winneem tiffa pawiffam noschauti, weens pa trim reisahm graisfhts, tâ, ka pa wiffahm reisahm dabbuja 860 zirteenus un weens ta wid-dutschâ wiffu-labbalais Neegeris tizzis gandrihs lihds nahwei pehrts, tâ, ka tas reisu reisahm no sahpehm argihbis un tâ mohzdami winnu speeda isteift, fo tas sinnoht. Weens jau bes dsihwibas nokritta garr semmi, kad tam pawehleja noliftees un lautees fewi safet; un lai gan nekahdu dsihwibu pee ta wairs nemannija, tomehr tam usflaitija 1000 fitteenus. Kahds zits wihrs, fo arr turreja par tahdu, kas us dumpi beedrojees, dabbuja 1200 pahtagas zirteenus. Wiffu to ta aprinka muischu strahdneeki tiffa us Esparenzu wadditi un tur tee par dumpinee-keem noturreti zilweli 2000 Neegeru pceeschâ tiffa pa 21 us reis misoti; turpat arr' 9 tiffa noschauti. Strahpe bij weenada tâpat brihweem laudihm fâ wehrgeem. Sagua la Grande pilsehtâ leels pulks bahrgi soh-ditu brihwu strahdneeku tiffa sawests un zeetumâ lits, tur tee zilwezini ar waigu us grihdas nogul-lahs, jo saplohstas meefas deht tee zittadi newar-reja gulleht. Karra-wihru spittata wezzakais dokte-ris tohs apmeklejis teiza, ka tas nelo nepalihdscht, kad gribbelu winnus ahrsteht, jo tee wiffi taf mir-schoht un ja tohs us spittali westu, tad tee til spit-tata istabas apkehfitu. — Un fo tad tas teem nab-badsineem arr palihdsjetu, kad weffeli paliftu, jo tad tohs til pat jau noschoutu. Woi nu tas teefa, fâ isdaudsinahs, ka tee sohdiitee Neegeri norunnajuschî seemas-fwehtku wakkarâ fazeltees, baltohs aplaut un paschi waldischanas dumpineekeem peestabtees, to ne-warroht wis skaidri peerahdiht. Bet tas neschelligs sohds, Spaneeschu waldischanai newarr wis us to berreht, laudis sem sawa sawa karroga peelabbinahs.

Zittas jaunos sinnas.

No Nihgâs. Tahdâ leelâ pilsehtâ fâ Nihgâ, jau daschreis tas notizzis, ka seewischkas, kas ar ne-gohdu behrnus peedsihwojuschas, wehl sawu kaunu gribbedamas slehpt, — kad laikam kahdâ faktâ dsemde-

juschas, tohs aisness pee kahdahm lungu durrihm preeksch-nammâ nolift. Sinnams, ka sechelligs firdis gan atrohдахs, kas tahdu atstahstu nabbadsiuu usnemmahs apgadabt, jeb pilsehtas waldischana to us wiffas draudjes rehina nobohd kohpschanas nammâ. Bet tâ, fâ schoreij notizzis, laikam wehl nekad nebuhs gaddijees. Weenâ paschâ deenâ, pirm-deenâ, 15tâ Dezember trihs behrni, katris sawâ ihpaschâ nammâ, pee durrihm nolifti, 2 puiseni un weena meitene.

— Schinni neddetâ tē Nihgâ trihs zilweli no-mirruschi twaifâ. Rihter-eelâ, Hofmannâ mahjâ, masâ pagraba istabinâ dsihwoja ekspeditora Lemcke lunga kutschers, tas wakkarâ wehl dirvus draugus kahrt eeweddis un par deenu aulstumâ isfalluschees bub-dami, tee drihs apgulluschees. Istabinas krahfns bijuse stipri kurrinata un schee gulleht eedami skursteni gan bij aistaisijuschî, bet dubbultahs preekschdurris ais-mirsuschî wakâ. No rihta wiffus trihs atradda no-flahpufchus un wiffas publes pee atdsihwinaschanas bij weltas.

— Winnâ neddetâ kahdâ deenâ no rihta agri pulst. preeksch 7 sweinezei us Nihgu nahfoht pilsehtas tuwumâ pee paschas strehneeku mahjas us-kritis laupitajs, jagrabbis to pee kruitim, atnehmis malku ar 38 rubleem un aisbehdsis. Tahdi laupi-schanas darbi ne retti tē dsirdami.

No Englandes. No Wehles gubernijas preeksch kahdâ laika ispaudahs tahdâ sinna, ka tur effoht atrohdamâ jauna meitene, kas itt nefa ne-ehdoht. Winna, kad 11 gaddus palikkuse wezza, sahuse as-finis sptaut un no ta laika, taggad 2¼ gaddus, nekahdu harribu wairs ne-effoht boudijuse un gultâ ween gullejuse. Sinnams, ka tahdu brihnumu dsir-dedami, skattitaji nahza pulkeem to brihnumu ap-raudsiht un schee ikreis winnas wezzakeem kahdu nau-das dahwanu peemetta. Gan sinnams, kad zilwe-kam wiffi lohzehti meerâ, tas ar gluschî masu dattu harribas warr peektift, bet gluschî bes nefa tas ne-eet. Un schai meitenei, fâ teiz, til if pa 2 nedde-kahm luhpas ar druzjin uhdens ween flappinaju-schi. Kad schi brihnuma sinna tahlat isplattijahs, tad prahrtigi laudis apnehmahs to gruntigi ismek-leht un — winnas wezzaki arr to pahahwa. Is-melleja no spittata tschetras prahrtigas sflimneeku loh-pejas un tahs turp nosuchtija, to meiteni wakteht. Wispirmal daschu dokteru preekschâ tiffa ta istaba un sflimneezes gulta gruntigi ismekleti un tad wak-neezes sawu darbu eesahla. Bet kas tad nu no-tiffa? Behz kahdahm deenahm nahza us Londoni ta sinna, ka gawelaja meitene Sabra Jakobs no-mirrusche. Preeksch mirschanas ta sahuse muldeht, bet to ne-effoht wis isteikuse, ka schi gaweschana tiffai wittiba bijuse. Tapehz nu wiffi atsiht un tizz, ka wiffa ta gaweschana wittiba ween bijuse, witti-gas pelnas deht un ka meitene laikam arr nebuhtu wis wehl mirrusche, ja nebuhtu til zeeti apwakteta.

Wezzaki waltneezehm nemas naw patahwusch, flimneezei ehdamo peedahwacht un dokteri nomirruschas meefas pahrmelledami, atraddusch, ka preeksch fahdahm 10 deenahm ta barribu baudijuse, kà winnas mahga to ieezinajuse.

Zannatahs sinnas.

No Ribgas, 19. Dezbr. Taggad tà rahdahs, ka lai-kam seema pabrnahs, jo schinnis deenàs fallu libds 10 gr. effam dabbujusch. Daugawa jau tà pahrfalluse, ka augfch-puff tilta-weetas jau ar wesumeem brauz pahri. Tiltai sneega truhst.

No Florenzes, 23. Dezbr. Daudsina, ka wiffa keh-nina familija reis fa-eefchoht lohpa deht Genuas erzoga nospreest, woi tam Spanijas krohni peenemt woi ne. Spanijas wehstneeks arr buhchoht tè flahst.

No Parihjes, 21. Dezbr. Awises daudsina, ka tad, tad tahs wehlechanas buhchoht pahrmelletas, woi rittigas woi ne, tad keisers taggadejus ministerus attaidischohst un Ollivieru eezelschoht par jauno ministeru presidenti, kam tad jafagahda tee zitti beedri. Daschi wezzee ministeri gan wehl palikschohst sawàs weetas.

— Telegrafa sinna no 28. Dezbr. stahsta, ka keisers effohst jau tam peeminnetam Ollivieram usdewis, jaunus ministerus samekelt.

No Londres, 23. Dezbr. Dsird, ka Lantschire us-gahjusch Fehneeschus, kas fataisjuschees, tarra-rihtu magafihnes plindereht.

— 27. Dezbr. Tè no Rihnas ta sinna nahluse, ka Englande ar Rihnu andeles beedritu noderejuse. Bet schi noderechana til tad buhchoht spehta, tad to paschu usnemfchoht arri tahs zittas walstes, kam ar Rihnu dar-rischana.

Atbilde

nà to rakstu: „Pagasta-wezzakais un preekschsehdetajs“
Mahjas weefa 48. nummuri.

Kahds to lauschu teefas-kungs irr, tahdi arri irr winna sullaini: Un kahds tas pilsehtas walditajs irr, tahdi arri irr winna eehsihwotaji. Sthr. 10, 2.

Wirsdminnetà rakstà grihb mums J. W—f. kungs mahzibas un lihdsibas pasneegt, no kurrahm lassitajem gan gruhst nahlsees ischkirt: kas irr graudi un kas irr pellawas, jeb kas derrigs un kas neder-rigs. Tadeht lassitaji netaunosees, tad mehs to rakstu zil spehdami tà pahrtaisfim, ka tas katram scha laika lassitajam buhtu derrigs un saprohtams.

Raksttajs fakla: lai gan fallams wahrds flannoht: „Kur nefatizziba mahjo, tur Deewa swehtiba truhst,“ tomehr effohst kur kahds sinnam krohna muishas pagasts, kas scha fallama wahrda mahziba pretti darroht un turklast brangi salkojohst. Jo tai pagasta wezzakais ar preekschsehdetaju tilpat nefatizzigi dsihwojohst, kà suns ar kalli un t. pr.

Peenemfim scho lihdsibu par pilnigu un raufsim, tahdi augti no winnas isnahl. Raksttajs sawà lihdsiba naw peeminnejis, kursch no abbeem ammata-wihreem suns un kursch kallis, tadeht prohwees deht fazzifim — un to darrifim raksttaja dohmas un wahrdu neaiskardami —: wezzakais irr tas suns un preekschsehdetajs tas kallis. Preekschsehdetajs ar

faweem peesehdetajem sehsh pee teefas-galba un teefa laudis. Tè us reisi teefas istabas durris at-werrahs un wezzakais nahst eefschà. Preekschsehde-tajs to manuidams spruhl til faktà un tur kluffu tuppedsams nogaida, kamehr wezzakam atkal patih-fahs no teefas-istabas laukà eet. Pa to starpu, fap-rohtams, teefajamee paschi weens ohtram teefu spreesch, — kam labba mutte, proht labbi runnaht, tam taisniba un wirsrohka, — kas to newarr, kas lai melle pa zeffmallahm taisnibu. — Un ohtradi: Wezzakais magasinà stahw pee apzirka un stribke labbibas puhrus, ko fainneekeem isdohd. Preekschsehdetajs, tad wezzakais paschà leelakà darrischana, kà kallis us pirkstu galleem garr stenderi eewelkabs, eefchauj schim pahra plikkus par aufi un usdewahm wehl peefrauj pillas azzis ar feetalu pikahm. — Kas nu noteek? — Wezzakais sweesch stribkultu faktà, sahst sawus sapliketohs waigus glahstibt un luhka, kà warr peesptautahs azzis tihras dabbuht. Tamehr maganeekeem irr laiks sawus maifus bes mehra pildihst un kas uszihgigs pee pildischanas, tam wairak pillu maifu wesmà. Sinnam, ka tahdà wihse magasinà truhkums rohdahs, kas wezzakajam ar faweem palihgeem jaaismalja. Ja winneem keschà to nespeh, tad ar ahmuru pee mahjahm — ja tahs pirktas — un mantahm flahst, un ja ar to wehl nepeeteek, tad tas atlikkums no truhkuma wiffam pagastam lohpa kà tehwu parradi ja-atlibdsina. Woi no tahda pagasta warr fazzihst: „tas brangi salko?“ — Tas bij us lihdsibu ar lihdsibu at-bildehts.

Raksttajs us sawu waizafchanu: „Bet kam nu tas par labbu un kam par nepatichanu un pohstu, ka schee abbi (wezzakais un preekschsehdetajs) tahdà nefatizziba dsihwo?“ atbild:

„1) Wiffam pagastam par labbu;“ un tà prohjam.

Ai, ai, J. W—f. kungs! Woi mehs teescham jaw tahdus laikus peehsihwojusch, ka Jubs ar fawahm jaunus mohdes mahzibahm muhs nezellà grihbat west? Dascham labbam gan ta mahziba patifs, kà: „kur nefatizziba mahjo, tur irr Deewa swehtiba, — tur wifs laizigs un garrigs labbums seht,“ — bet pirms tahdu mahzibu rakstòs gaismà laisch, gan geldetu gruntigali apdohmahst un apkert: kahds mahzitajs, tahdi mahzetti, — kahda sehkla, tahdi augti.

Woi pagasta wezzakais un preekschsehdetajs pehz faweem ammateem weens no ohtra irr jeb naw schkirrami? — Mehs atbildam: I. ja; winnu ammata darbi un darboshanas irr schkirramas un zaur likkumeem jaw noschkirtas un dallitas. II. ne; winnu darboshanu mehrkis irr weens: pagasta laizigu un tamlihds arri garrigu labbu wehra list un lohpt; weenam jakalpo ar ustizzibu, ohtram ar taisnibu.

I. Lai gan ustizziba un taisniba abbas mahsas, kurras weena bes ohtras newarr istift, tad

to mehr winnai katrai irr faw's wih's un scheem katram faw's ammat's un fawa darrifchana. Ja wezzakais galwas naudu fanemm, tad preelchfehdetajam naw nemas wairaf brihwibas, kã ohtram, trescham malfatajam tai istabã, kur wezzakais fawu ammatu strahda; un ja tahds eeraddums, tad schis pehz liffumeem un taifnibas ir ne to newarr pagehreht, lai winnam tai istabã patauj ilgaki pawetees, nekã zitteem malfatajeem.

Kad preelchfehdetaj's teefu turra, tad wezzakam kã taifnibas mellestajam ween irr brihw teefas istabã ee-eet; winsch til warr fawas fuhdsibas, ja winnam lahdas irr, pee pagast-teefas peeneft un ne wis kã libdfpreedejs starpã runnabt, jeb zittadi kã winnas darrifchanã maifitees. Un ja winsch to gribbetu darriht, tad preelchfehdetaj's warr winnu list kã katru zittu liffumu pahrfahpeju ahra isweft. Tã tas bij pehrn kahdã pagastã Widsemme notizzis. Wezzakais par tahdu isweschanu bij pee usrauguteefas gahjis schelotees, bet schi to leetu bij skaidri ismellejuse un atradduse, kã wezzakais tihschã prahã pagasta-teefas darrifchanã gribbejis eemaifitees, wihru par to us trim deenahm bij zetumã eeliffuse.

(Us preelchschu beigums.)

R—y.

Betleme. Arabiski: „Beit Lahm.“

Itatru gaddu, kad preezigi seemas-swehtki naht tumumã, tad gandrihs wiffu kristitu kauschu garra azzis greefchahs skattidamees us Betlemi, raufiht to preezigu sinnas wehiti, kas preelch wairaf nekã 1800 gaddeem tur Betlemes lauds irr tiffust zaur Deewa ne-isdibbinajamu schelastibu grehzieneeem pasluddinata un ispausta. Schai paschã gaddã, to ne-aismirstamu fw. weetu apmellejuscham, arri neweeno reisi mannas kahjas stahweja us tahs semmes, kur Dahwida zitts mahte Nutte us Boasa lauteem wahrras laffija; kur tas Isaja dehls peedfima un tiffa no Samuëla par fehniinu fwaidihts. Scheitan fawã laifã arri pat's Kristus peedfima un schẽ flanneja faldas engetu dseefmas ar wiffu debbes draudfibu weenã barrã dseedatas: „Gohds Deewam augstibã, meers wirs semmes un zilweeem lahs prahs.“ (Zuht. ew. 2, 15.). Tizzu, kã ihweens kristigs zilwees, schahs jaunahs dseefmas wahrdus pahrdohmadams un fawã fridi ruhpiji kohpdams, us seemas-swehtkeem itt fawadu preefu fajuh't un bauda. Arri muhsu tizzibas-tehws Martinfeh Lutter's pah'r fow dseefmu mehdf leezinabt: kã warroht labbi nomanniht, kã schi dseefma wis ne-essoh't semmes wirfũ august, ned's no zilweeem isdohmata, — bet teefcham winna essoh't no Deewa frids raddita un no debbesim nahkuff. — Lai nu gan fawã's grahamatã, to no Jerusalemes preelch Mahjas weefa esmu rakstijis, jaw wiffu no Betlemes pa kahrtai faweem tauteefcheem esmu isstahstijis, tad to mehr mannim wehl fawã zetta-sobmã irr daschas drufzinã's atillufschahs, pah'r turrachm nu schoreis gribbu lahdas ihfã's sinnas doht.

Kad nu Betleme no Jerusalemes irr tiffai kahdas 8 woi drufku wairaf werstes tahlumã, tad arri mannim wairaf nekã 3 mehnefchus Jerusalemẽ usturrotees, isdewahs 4 reifes Betlemi apmelleht un tur ar wiffahm tahm wehrã leefamahm weetahm jo gruntigi eepahsthees. Tadeht schaitan gribbu daschas leetas gaischati aprakstih't, nekã agral to eefpehju.

Pirmais zeffch kristitam reisneefam irr us to leelo basnizu, to feijereene Elena 330 gaddã pehz Kr. listuse bub-

weht pah'r to weetu, kur Kristus peedfimmis. Basniza stahw us 20 atmina pilhareem, irr 39 sohtus garra un 33 sohtus platta, wiff's zaur ar marmora atmineem isbruggeta un ar bildehm wiff's pah'r jauli isgrefnota. Tas altaris, kas schai basniza, stahwoht rittigi pah'r to allu, turrã tas Kungs peedfimmis. No Greeku basnizas altara durrihm 8 pehdas tahfat us wallara puffi kohri marmora almini eerangam leelu swaigfni ar 60 starreem, kas rahda to weetu, kur apstahjufehs ta swaigfne, kas tohs austruma semmes gudrohs us Betlemi waddija. No altara pa trepehm ee-eet tai allã, kur ta peedfimschanas weeta, kas mirs ween no degdamahm lampahm un kur tattoku un Greeku preesteri ar fawu Arabeeschu draudfi Deewa wahrdus turr. Kattoki pee fawas Deewakalposchanas arri ehrgesles spehle, bet pehz Deewa wahrdeem winni tahs ehrgesles atfal aifnefs.

Bet nu no schahs ne-aismirstamas allas iseedami, meh's wehl apstattikim tahs weetas, kas turpat aplahrt Kristus peedfimschanas basnizai irr wehrã leefamas un mums teel rahditas. Wiffapfahrt schai basnizai irr tattoku, Greeku un Armijeneru muhtu klosteri un klohas eerittetas. Par teem tur buhdameem klosterreem es schoreis nekã nerunnafchu, til peeminnefchu tahs tur buhdamas winnu klohas, tahs behrnus, un kas schinnis klohlã's teel mahzih't. — Betlemẽ tattoku draudse no atgreesteem Arabeescheem irr ta leelaka draudse. Uu tadeht arri pee winneem irr 3 klohas tur eetaifitas, kur 150 Arabeeschu behrni teel mahziti wiffadã's fw. rakflu sinnaschanã's un 3 wallodã's; prohti: Arabiski, Italisti un Lateiniski. Behrneem pascheem par istiffchianu irr jagahda, tiffkai pufsdenu winni dabbu no klostera puffes; tapat arri wiffa klohas mahziba no klostera puffes, behrneem teel dahwinata gluschi par welti. — Greeku klostera klohlã es atraddu 120 behrnus, un tẽ teel mahzitas Greeku, Kreewu un Arabeeschu wallodã's. Armijeneru draudse, kas naw pehz dwehfetu skaita nezif leela, irr tiffkai 20 klohas-behrni ween to mahzih't, tapat Arabeeschu kã arri Armijeneru wallodã's.

Tã nu aplahrt fw. Kristus peedfimschanas basnizai tahs klohas apstattijufchi, meh's winnai frufuigu „ar Deewu“ fazzidami no scheiene's schkirdamees zaur Betlemes pilsehtas eelahm eedami, prett wallara puffi ais pilsehtas muhreem, eerangam skaitu jaunu jauli muhretu ehfu pehz Gropefchu wihfes, un kad tuwaki schai mahjai pee-eeedami to paschu jo pilnigaki apstattam, tad atrohdam, kã schis namã, kas par wiffseem zitteem Betlemes namneem irr tas krafschnafais, naw zitts nekã, kã Luttera tizzibas mahzitaia Müller kunga dshwojama mahja, ar to turpatt eerittetu basnizu un klohu, kur tiffkai 14 klohas-behrni teel mahziti, prohti: 10 meitenes un 4 puifeni. Pee schahs protestantu draudfes turrabs tiffkai 42 dwehfesles no atgreesteem Arabeescheem. Wahzeefchu Betlemẽ irr lohti mas, tiffkai kahdas 2 familijas ween. Mahzitaia Müller k. kã wiafch pa's man stahstija, irr tur no Jerusalemes-Berlines beedribas ezejts par mahzitaia un tadeht, lai arri schi draudse irr lohti masa, fawu gadsfahrtã lohni dabbu no peeminnetas beedribas ween.

No schã namma schkirdamees, meh's nu atfal atpaktat zaur Betlemi eedami reifofim prett deenas-widdus puffi us teem 3 Sahlamana uhdens-dihkeem prohjam. Zaur paschu pilsehtu eijoh't, muhsu azzis eeranga dachus flintu un pistoku fabrikus, kã arri zittas darba istabas, kur Arabeeschi wiffadus flunstigus kristinus taifa, to swehtreisneefkeem mehdf pahrdoh't, kã arri pa leela pulkai us Jerusalemi preelch pahrdohfchanas aifstapveht. Zitta kambari atfal redsam masu ehjeli, kas ar aifseetahm azzim un libghfi pawaddas weetã, dfernewu afmini greefch un mittus smaltus famaff.

No Betlemes schkirdotees, un us Sahlamana 3 uhdens-

dihkeem reisojoht, mums pa kreisu robtu skaislä olivu eeleijä kahdas pahra werstes us rihta pussi prett mirruschu-jubru paleet tas jaukais „gannu-dahrjs“, fur ta Kunga spobschums tohs gannus apehnoja un fur tas engelis teem pahrbihjuscheem ganneem ta Kunga swehtu peedsimschanu pasluddinaja ta fazzitams: „Nebihstatees, jo redsi, es jums pasluddinaju leelu preetu, kas wisseem laudim notiks, jo jums schodeen tas Pesitajs dsimnis, kas irr Kristus tas Kungs, Dahrwida pitssehta.“ (Yuhf. 2, 10. 11.) — Pehz wesselas stundas eeschanas, garrahn Sahlamana agrafajeem dahrjeem un tai uhdens rennei, kas no Sahlamana uhdens-dihkeem us Betlemi bes mitteschanas skreen, pee-eet pee augschä minneteem 3 uhdens-dihkeem, tas wissap-fahrt ar muhri irr apmuhreti, fur nu branga ispelbeschanahs irr. Pee scheem 3 uhdens-dihkeem arri irr leeli wez-gas pils druppi redsami, kas nu irr drusku pahrlabboti un te arri eesfah dshwo kahds no Turku waldischanas eezelts usraugs ar kaldeem pahra Turku saldateem. Tas amots, no furra uhdens ar weenu us augschu werd un tohs 3 Sahlamana uhdens-dihkus pildihit pilda, irr teescham weens apbrihnojams amots; winsch arri irr itt brangi un smuffi semmes appatschä istaishts, ta to no wissahm pussehm warr jo peetlahjigi apstaltihit.

No scha awota, kahdas 2 jeb 3 werstes prett wakkara pussi irr tas Greeku sw. Furra klosteris, fur 27. Werz deenas wakkara us Chronu reisodami apmetamees un itt mihligu usnemshanu atrafdami te pahrgullejam par nakti. Arri schē pee Greeku tizzibas apleezinatajeem irr jaw labs pulzinsch no Arabeescheem peestaltijuschees klast.

Ta nu pa Betlemi un winnas buhschanu zil nezil esmu stahstijis un ar to, to par winnu esmu teizis, schoreis sawu rakstu pabeidsu ar to zerribu, ta ja Deews mums „jaunugaddu“ liss sweiteem un spurgteem peedsihwoht, tad „jauna gadda“ es attal ar pilnu pukka-rakstu-kleppi, to no Kanaana semmes esmu lihds nehmis, eeschu itt lihgsma prahla „Mahjas weesa“ lassitajeem preetschä un rakstu-pukkes no swehtas semmes kaisfchu lassitajeem zekä. Un tadeht beidscht preezigi wisseem usfauzu: Steidschees man pretti lassat un trahjat pukkes kohpa tahs paglabbadami sawas firdis par muhschigu peemianu.

N. Scherberg.

Sakkis ar Wilku.

Wilks. Buhs jaw labs laizinsch, kamehr pasaulē no mums ne puschplehstu wahrdu naw dsirdeuse. Wai nesinti tadeht to jauna teit, bet allasch to labba?

Sakkis. Abu, Deewin! Jaunas leetas pavilnam notikuschas, bet labbas un teizamas — tahs wehl jagaida; warrbuht ka ar zekä-laihu to labbalu dablusim lehtizizibu, taggad til greef auffs us furru pussi grippi, wissur negehka darbus un stikkus ween fadsird.

Wilks. Deewam schehl, Tawa taisniba! Bet man leela luste, schodeen ar Lewi pahr muhsu semmes brahkeem pasplahpatees, to Kursenneeti par lauzineekeem fauz. Ween alga: semneeks wai lauzineeks, muschiks wai bauris, bet ta muhsu bauri zaur sawu aplamu labfirdibu, lehtizizibu un ustizizibu pehstam un nelaimet paschi tihscham rihfle eestreit, to Du man til pat drohschi warri tizzeht, ta tad tas paschä biheelē jaw buhtu lassams.

Sakkis. To ar warrbuht zits neweens neleegs, ta muichits pat; bet — ta muttam lai palihds, kas zittadu mahzibu nesajehds un neyeenem, ta tikkai to, tad tam pa bishchu mettu leel just? — Nunna un mahzi daschu, ta wai puttas muttē sahlt mestees, bet kas mutkis tas mutkis. Wahi tabdu maifa eesfah, welz attal lauka: winsch wehl nemas naw manijis, ta maifa bijis.

Wilks. Kas rittigi, tas rittigi, bet to stikku un nikku pasaulē ar irr til dauds un daschadu, ta pascham gudra-

jam daschreis par mutki japaleel. Ar wezzu spekt pelles wis kreis ne-isdohsees nokert, tadeht blehscheem, ja ter sawu ammatu ar isdewibu un labbu pelnu grihb dsibt, arween arri jauni skunstikli ja-isduro, ar to pirmä gallä jo baggats lohms isdohdabs. Passau' ta taggad Mhga linnu andelmannus un pahrdewejus apmahna: jallustungs, ne wis rupjschs, bet smalfaks par wissusmalkateem, — ne wis lepnis, bet jo mihligs, laipnigs un muttigs ir prett paschu Leititi, lai tam arri noscheerbelojuschi swahriti jeb kaschoks muggurä, furra jaw baltee eedsihwotaji eefohrtelejuschees, — ne wis Schihds bet — Schihda deenestä. — tahds nu farunna, pahrunna un veerunna semneeku, kam limi wesmä, fohla tirgu par prezzi tahdu, ar to semneeks meerä warr buht un — andele gattawa; limi jaw spihkeri noswehriti un istranti, sime robkē, us to kontori nauda jafanemm, sime rakstihits, ta limi bijuschi froha u. t. j. pr. Semneeka firdis jaw lezz ta jebra lippina un sawä laime winsch teescham ne-aismirst, us kantori eedams, biteriti jeb dseltene balsamu par wesselahm 5 kapetahm eemest, nabbagam eelas mallä winsch nescheho wesselu mahrtu zeppurē eesweest, bet — pagaid wehl masu drusku: Taws preeks, Tawa dewiba drihi, jo drihs buhs pee gallä, tik to pahr tantora fleegni buhst pahrtahpis. Semneeks — pasemmigs ta arween — zeppuri rohkä turredams un sime us galda lisdams, isluhdjabs kantora kungam sawas nodingetas un norunnatas maffas un — at, Tawu briknumu! — kungs islassa sime, pakratä galwu un sahlt ta runnabt: „Tawa prezze bijuse schwacka, swars arri trubzis, us birkawu tik un tik pohdu; tas zens par tabdu linnu sorti taggad gauschi sems, tadeht Lewi tik nahfahs tik un tik.“ Kas ta par walledu? semneeks nabbags ta no sapna pamohdees grahstahs pa kulli zittu sime meledams, jo ahtruma laitam zittu papihra gabbalu kungam preesschä buhs nolizis, bet nekä, sime rittiga, tikkai prezze aplama. Kai nu grohsabs un grahstahs un stribdabs zil grihb, tas uelo nelihds. Sanemm til nandu zil dohd, un zeet kluffu! Daschu reis ir to spihkeri wais ne-atrohd, wai arri ais-mirjis, fur linnus nodewis, jo kantoris pawissam zittä weeta — un derretajs pasuddis.

Sakkis. Ne ta bratschka, tad man sime no swarreem un brakha, tad man ne grascha nedrihst atrehtinabt no norunnata zenna.

Wilks. Tehd nu! ne winsch pee swarreem bijis, ne pee brakha. Winsch blehdim tizzejis un ustizzejis un ta blehdis ustizizibu atmakfa, ta atklahrschana wehl daudjeem truhst. Kapetkas winsch taupijis, bet rubkus paspeblejis. Wan Latweeschi pa spundi wais nebarrojabs, bet neba tadeht jaw wissi pee ihstas gaismas un pee pilnigas sapraschanas tikkusch. Prahta barriba ar larroti naw smetama un galwä eelejama, un kam wairat gudribas naw ta behnam, tam nemas naw jabrihnahs, tad winsch wat paschä hajuzä fuktas dabbu.

Sakkis. Bet til mutkis taggad ar ne weens wais nebuhs, ta nesinnahs, pee furra teefas palihgu mefleht. Pee kohpmannu-teefas jeb wetgerittes taggad wisswairat semneeti tee fuhdschajit un taisnibas mekletaji, kas sawu taisnibu ne ween meflejuschi bet arri arraddusch.

Wilks. Teesa ween katram newarr palihdscheht, ja laudis paschi ta pa meegu un ar neapdohmibu un neweitlibu sawas gaitas isdarra. Welz nu rattus no dubteem lauka, tad tee lihds rumbahm eegrimmuschi jeb barro tad sumi, tad wilks jaw kuhit! Teesastungeem jaw daschreis firdis sahpeja redsoht, jeb prohtoht, ja gudram blehdim isdohdabs nabbaga mutkische sweedrus rihit, bet teesastunga ammatit ir irr pehz liffuma un pehz peenestahm leezibahm un peerahdischanahm spreest. Zil fuhdschajent tad un irr staidras leezibas jeb gruntigas peerahdischanas? Ne desmitajant. Simteem ta jaw bij sawas deenas pitssehta ja-

notawe un saws naudas graffis jatehre un pehz tik pat ar dufnu pilnu fredi u. affarahm azzis us mahju jabrau.

Sakkis. Sinnams, leelata waina arween semneekem pascheem. Schibdu katris semneeks jaw no behnu kashahm mahjabs pascht un tik pat labbi arri sinu, ka Schibdu ismannoht zilwekam wezzam un firmam japaleek un to-mehr ar Jgtu arween labbaka andele. Kadehkt? Schibds arween gluddens, wahredds wai darbds; isfunni winnu ka lai wai funs maist no rohlahm nenemm, bet wiasch zeefsch kluffu, jeb ja wiasch runna, tad winnam isrunnas wai fuintas un us swehreschanu un nodeewoschanu wiasch katra laikä gattaws. Nihgä taggad Soffetu wiffas eelas pilnas un andele us wiffem stuhreem un pa wihnuscheem, bet — wai kanns un grehks tas naw, kad kristitee paschi sawas rohkas blehdibai par palihgu pasneeds? Gudrineeki taggad eefahkufchi kristitus sawä deenestä nemt, lai scheem labbat ustizzeht, jo drihjai un weeglaki sawas stunstes isdohdahs isdarriht. Sinnams, kristitam katris drohshchali ustizzees un tä arr irr. Schee nu wasajabs pa mahjweetahm un us eelahm un werstehm jaw us leelzeffa irr pretti sawu namma-tehnu teildami un leelidami un, kahds tas gais? — nu, to katre deenu papilnam dabbu dirdeht. Bet lai nepeemirstam, ka Schibdi ween naw tee, kas krahipi un laupa; muhsu brahli proht to paschu ammatu arri un tik pat labbi, — ja tik ween nemahk no teem isfargatees.

Wills. Mettissim meeru ar scho wallodu! zittadi ar kul-latu dabbusim fur fatiltees. Daschs muhsu drohshchibas un skaidras isfahstichanas deht sehbus greesch, bet warz-buht tat kahdi munis paldees sinnahs fazzihk, kas muhsu wahredds fur kaut kahdu mahjibas graudinu buhs usgah-jufchi!

Schibs leetas pehz teescham wekl dauds ko warretu runnaht un rakstih muhsu lauzineekem un semneekem par wehri-lischanu un isjargaschanohs no blehshu naggeem, tomehr ihsumä schoreis to ween wehl gribbam peemineht ka rillabbzaur neinnaschanu tä arri ihpascht zaur paschu neismannibu un muksibu daudseem stahde un stahwa ne-raisniba neittuse, fur ne paschas teefas naw warrejuschas libseht. Bet awises wiffi nelassa un — wai winnas mahjibas arri naw dauds fur tahm aush fluddinatas? Lughum tabeht draudses gannus un jitus Latweeschu tautas draugus, semmes laudin ar mahdinadameem wahreem pee fies silt un peefohdinabi, lai tee sawas prezses isdoh-dami jelle dauds mas wairat sinnä siltu, fur, ka un kam tee sawu maniu isdoht. Bittreis lobymanneem nebij ta brihwiba, ka taggad, us eelahm wai mahjweeta andeleht jeb prikt, bet par to ne kas. Lai tik katris sawu prezzi leet zaur swarreem un brahli eet, ja kibbelc negriht eekultees. Fur irr wihri, kas no waldischanas us to apstir-rinati un sawä ammata apstehrinati, wihri kas labbu loht peim un kam blehshu darbi naw warjadssigi.

Ja pahk, tad us preeschu pahre to kahdu wahredu wehl runnasim saweem tauteeschem par labbu un teem wehl dajdu tahdu stikli paschissim, kas warzbuht us to derechs, dascham andeles kuhshandä ne tik azzis atwehri, bet arri prahta azzis apgaismoht.

Medatzija.

Islohsefchana

Nihgas Jahna-draudses fshlahm un nabbageem par labbu.

Newarredami no paschas draudses tik dauds naudas salassihk, zil waijaga draudses fshlas ko usturreht un nabbadsiaus ko apgahdahr, Jahna draudses mahzitaji un pehr-minderi no augstas waldbas iswehleschanu luhgufchi un dabbusufchi, dahwinatas leetas muhsu nabbageem un bas-nizas-fshlahm par labbu islohseht — tä nodehmajufchi darriht jaunä gaddä, Janwara mehnesi.

Tad nu mehse eelsh ta Runga wahredu firsnigi luhdsam, ka ittats, zil spehdams, pee schibs islohsefchanas gribbetu peepalidseht, dahwanas peenejdams un lohses (10 kap.) nemdams.

Abbi mahzitaji, wiffi pehrminderi, ir muhsu fshesteris, ehrgelneeks, basnizas fullainis un

„Mahjas weefa“ apgahdatajs tahs peenestas mihlestibas dahwanas firsnigi pateidami fanenis un lohses isdohs; bet kahdä deenä ta islohsefchana notiks, to wehl basniza un awises isfluddinahs.

Tas wiffuschehligais Rungs un Pestitais, kas pats par munis nodewees, munis schohs jankus, preeka pilnus seemas-fwehtkus fataisdamas, tas pats arri pee schi mihlestibas darba dauds freds un rohkas gribbetu mohdinaht, un wiffus preezigus dewejus ar sawahm pestifchanas dah-wanahm un ar sawu fwehtibu baggati, jo baggati fwehtihk!

Jahna-draudses mahzitaji: **Ch. Weyrich, R. Müller.**
Jahna-dr. pehrminderu wahredu: **M. Dietrich, R. Ben-dorff, S. Krennert.**

Nihgä, 15tä Dezember 1869.

Sinnas un atbildes.

R. H. Baldees! Zuhju baggatu un jaunä dahwanu tiklai jaunä gaddä waru zelt lassitajem preekschä.

R. R. — **W. P.** Subiteet patlak sawahm ihpaschi pagehretahm M. w. lappabm.

R. J. Zuhju usrunnaschana munis negeld, nedf arr' zittur to war-ram doht. Shpaschi bes staidra wahredu parafista nefas newarc geleht.

J. P. W. D. Redsehs, woi Zuhju wamahjichanas wahredu ko berechs.
M. J. D. So lai ar tahdu stahsin darom, ko pasalkas laheta bruh-jeht buhtu par grehtu un kas tomehr pasalka ween irr!

J. B. Zuhju rakstus dabbusu gau, bet nederr M. weesim. Pateizu par Zuhju labbu prahtu.

Ch. L. ... n. Wiffi tahdi, kas nedrihst sawu wahredu sinnamu dar-riht, nepelna nelahdu atbildi, — tahdi lai labbat nemas ne-raksta.

G. K. — n. Zuhju raksti, — neprohtamä wihse, par wehlu man rohkä illufchi, tomehr lufschu leeta, kas wehl berechs.

P. D. B. Tai wahju grahmatai wiefrakstis: Handbüchlein biblischer Alterthümer 1c. Herausgegeben von dem Salver-Berlags-Verein. — To stahstu pahre Linfolnu neipehju newalkas deht pahrtul-loht, — un tad — zil tad buhtu to pirzeju?

M. w. redaktehs.

Januas grahmatas.

Nihgä pee Mahjas weefa drikketaja Ernst Plates, tä arri zittäs weetas, Nihgä un Selgawä, fur latwiskas grab-matas pahredoht, warr dabbusht:

Isdohshchanas galwä ko rehfinahk. Sarakstikas, sakrahtas un pehz kahetas saliktas no J. Bankina.

Kristigas dseefmas, ko Latweefschem par labbu no wahju wallodas pahzrehlis Kahrl R. Ullmann.

Maksa 50 kap.

Laisk irr nauda. Saunneekem par derrigu mahjibu pahzrehlis P. Pruhfs.

Maksa 20 kap. sudr.

Mihklas kabbatas grahmata, par islustefchanohs wallas brihshöds no G. Dünsberg.

M. 15 kap.

Rohshi spobshi starrini no tahm trim swaigshem pirmajā leelumā: Kreevu keisera Pehtera ta Lee-laja 1c. No G. Dünsberg.

Maksa 15 kap.

Diwpaizmit gulloshas jumprawas. Wezzu laiku pasalka.

Maksa 7 1/2 kap.

Sultaneene Kanjade un tscheterdesmit wefiri. No 1001 nafts isnemts un pahzrelts.

M. 25 f.

Parihses affins-kahjas, jankus un breefmigs stahsts no Fr. Mehkon.

Maksa 20 kap.

Andeles-sinnas.

Nihgä, 19. Dezbr.

Naudas tirgus. Balts banka biketes 89 rub., Bibl. usfal-lamad shlu-grahmatas 100 rubl., neusfallamas 92 rubl., Nihgas shlu-grahmatas — rub., Kurlemmes usfallamas shlu-grahmatas — rub., 5 procentu usberu biketes no pirmas leeneschanas 150 rub., no ohtras leeneschanas 153 rub. un Nihgas-Dinaburgas shlu-jekä alhjas 122 r. un Nihgas-Selgawas shles-jekä alhjas 105 rub.

W. G. A. N. 144 Iaffam fchahs fluddinafchanas :
 No Woblermuifchas pagasta waldifchanas teel
 wiffas piffsehtu, muifchu un pagastu poltjejas
 peelfahjigi luhgtas, wiffem pee fchi pagasta pe-
 berrigeem lohzjelteem, tur tee buhtu atrohdami,
 fannamu darriht, ka teem tai 29. Dezember f. g.
 puflften 9 no rihda, deht to jaunu pagasta ammata
 wihtu iswehleschanas, bea arraufchanahs buhs
 atnahfi, fa arri teem, kurri sawas wezuma fih-
 mes wehl naw peeneffufchi peetohdinahfi, tai pe-
 minnetä deenä peeneft. [N. 28.]
 Woblermuifchas pag. wald., 1. Dezbr. 1869.

Krohna Leijasmuifchas pagasta waldifchana,
 Balkas kreife, Wezz-Gulbenes draudse, usatjina
 fama pagasta puifchus, kurri ar passchem abrupfs
 pagasta dshwo un pee rekrufchu lohschu-wilfscha-
 nas 1. Klaffe kriht, lai 10. Janwar 1870 gadda,
 itt agri no rihda pee lohschu-wilfschanas augfcha
 minnetä muifcha fapufzejahs. Preelfch teem,
 kurri minnetä deenä fche neatnahfs, tape no pa-
 gasta preelfchneelem lohses willtas.

Krohna Leijasmuifchas pagasta waldifchana,
 6. Dezember 1869.

[N. 307.] Pagasta wezzafajs: S. Gail.

No zensures atwehlehts. Rihgä, 19. Dezbr. 1869.

Atbildedams redaktehrs: A. Leitan.

Sluddinafchanas.

Wiffem zeenijameem laubim darru fannamu,
 ka es to kodymanni Chr. Pehlfchen no Sa-
 lazzes par linnu eepirzeju fawä nammä, Peh-
 terb. Ehr-Rihgä Suworoma-eelä, esmu peenehmis.
 Rihgä, 16. Nowbr. 1869. A. F. Fielig. 1

Dhtdeen 23chä un treschdeen 24hä
 Dezember taps pirts Aelfander-eelä
 lurrinata.

Ufchetri rentineefi preelfch 40, 25, 20 un 18
 gabbateem flauzamu gobhu warr no Surgeem
 1870. g. pee Zebhu pilsmuifchas waldifchanas
 rentes weetas usnemt. 2

Walmeeras aprinti, Ummurgas draudse, Koper-
 bel walfse tiks us nahlofcheem Surgeem weens
 krohgs fa arri 2 semneetu mahjas us rentes woi
 arri us piffschanu isdohfi. Turpat arri weens
 ufstjzams wihs wirtfchaptä par froschu fa arri
 gohdigi puifchi un meitas weetas warrehs dab-
 buht. Klafjalas fannas isdohs turpat muifchas
 waldifchana.

Steenes muifcha pee Limbascheem irr semneetu
 mahjas ar labdahn notaiiffchanahm pahrdohdamas.
 Tuwafas fannas pee muifchas waldifchanas. 2

Islohfesfchana

33. reise Pehterburgas behrnu- audfinafchanas
 mahjahn par labbu. Schahs lohses 1 rubl. gab-
 balä teel pahrdohfi Widsf. gubern. awifchu redakzija,
 Rihgäs pille, tur no plafcha pusses jae-eet. 3
 treppes us augfchu un probti, no puflften 11
 preelfch pufdoenas lihds puflften 5 pehz pufdoe-
 nas. — Schai islohsfeschanat irr pawiffam 4000
 winnefti, stary kurreem 1 no 50,000 rubl., 2 pa
 10,000 rubl., 10 pa 1000 rubl., 400 pa weenai
 bilketai no 5 procentu usdewu bilketehm 2. feene-
 fchanas un 3587 eeffch feltä un fudraba leetahm.

Wiffas grahmata-bodohs Rihgä un Selgawä
 irr dabbujama ta grahmata:

Till Puhzesfpegelis.

Walfä 25 kap. 3. Schablowsky.

Ufku Krensbergas marzipanu, fchelles- un pee
 egaltes farramahs konfettes, etkas mallas ruffu-
 donbonus un rutla-fafri preti fleppu un krusfchu
 flimmibahn dereigu, peedahwa

M. F. Telg, Sirgu-eelä N. 17.

Jaunä-muifcha, Kreimuldes draudse, teel wef-
 jeligi kartuppekti is kleses pahrdohfi. 1

No poltizes atwehlehts. Erillehts un dabbujams pee biffchu- un grahmata-erillehtetaja Ernst Plates, Rihgä, pee Pehtera-basnjzas N. 1.

**R. Mehlsteina
 Konditoreja**

leelä Aelfander-eelä N. 49

peedahwa ehdamas un pee lofka farramahs kon-
 fettes, Krensbergas marzipanu un t. pr. par leh-
 tako zennu un warr no leela pulka iswehletees.

Uffchilles muifcha irr ta peena-rente us gadda-
 laifu isdohdama. Tuwafas fannas turpat pee
 muifchas waldifchanas. 2

Ar Krohna un Nahtes fihmi apstemelett rit-
 tigi miffiaa besmeri, no itweena leeluma, teel
 pahrdohfi, un pirzeja wahrs teem besmereem par
 welti wretfu usfins un turfacht weena Wids-
 mes Laila-grahmata us 1870to gaddu lihds ar
 zella-rahditaju Rihgä, par welti dahwinata

J. Redlich

gruntigä

Englischu magafihne, Rihgä.

Wiffem manneem draugeem un fun-
 dehm dohdhu to fannu, ka es fawu wihtna-
 pagrabu attal ar jaunahm prezzehm esmu
 apgahdajis un peedahwaju wihtu, rummu,
 porteru un t. pr. par lehtakeem zenneem.
 Labbu un ufstjzigu apdeeneschanu apfoh-
 lidams luhdsju ar fawahm waijadfchahm
 manni apmelleht.

Karl Gufsler,

de Chey nammä pee wezzeem
 Smilfchu wahrteem, prettim
 Redlich t. Eng. magafihnei.

Kahdas 4 werstes no Kurtes dhelfu-
 zella fannjas, Sallaspils draudse, ja-
 iswedb no Keepin-mahjas fchinni seemä labdas
 500 kubitafses mergela (baltamahl). Tuwafas f-
 nnas pehz lat tee, lam luste, fcho iswefchanu usnem-
 tees, pee laika premeladahs pee Kahl Sr. Schmidt
 lunga Rihgä, winna fantori pee Zuktu-wahrteem,
 rahstlunga Schaara nammä.

Pagasta waldifchanas teel pafemmigi luhgtas,
 fawem pagasta lohzjelteem augfcheju ukajzina-
 fchanu drihtä laifä fannamu darriht. 3
 Rihgä, 15. Dezember 1869.

Gummi-falofchas no labbatahs fortes ar weeglu
 un filtu ohdert, preelfch dahmahm un fungeem,
 ta fa arri smallas

Kungu gamafchas,

lalleeretas un no sirgu-ahdas un feerejami fah-
 dakti preelfch dahmahm, no labbatas prezzes pa-
 gattawoti, stipri un glifhti strahdatt, teel peedah-
 watas leelä pulka un par lehtu zennu no
 F. J. Belikanow, Raku-eelä N. 9.

Ed. Zietemann un beedr.

pakk-kambaris un pehrwju bohde,

Pehterburgas Ehr-Rihgä Raku-eelä N. 15, pret-
 tim Ballofchu ebrauffchanai.

Wiffpirmo sorti Pehterburgas mitus pahrdoh-
 dam ar malfeem un pohbeem par wifflehtatu
 zennu.

Slahrau-eelä, Weif lunga nammä N. 11 (pee
 flahrneem) warr wiffadas

zeppures un aubes

preelfch feeweefcheem un bruchehm par lehtu tirgu
 dabbuht.

**Prifchas fillumu-fables,
 Kofchenilji,
 pasta,
 anilin-pehrwes un
 piffku-pehrwi**

pahrdohd lehti

Wilh. Wetterich,
 pee Pehtera basnjzas.

Tas dauds apmellehts wihtna-pagrabs no Robert
 Jaffch un beedr. netahl no rabtuftia sem Ruffcha
 leelahs pulstenu-bodohs peedahwa fawus ishter
 labbus wihtus no wiffadahn fortehm, fa arri
 rummu un pohrturu, par lehtatu tirgu. 2

Seena pahrdohfchana.

Pabbafajs plawas-feens no pirma un ohtra plah-
 wuma teel itt lehti pahrdohfs no 2
 S. Goeppinger, Eifoni- (jeb Nikolai-) eelä N. 41.

1 pufsmuifcha ar lahdeem 150 puhraweetahm
 semmes un tilpat dauds plawu, fa arri 2 krohgä
 ar semmi teel no 23fcho April 1870 us renti is-
 dohti. Tuwafas fannas pee Uffchilles muifchas
 waldifchanas. 2

Tai 7. Janwar tiks Minaschds lohpu-, sirgu
 un prezzu-tirgs noturrehts. 2

Weena palka grahmata irr tai nakti no 11. us
 12. Dezbr. us Pehterb. zella atrafsta. Saanemama
 Rihgä Elisabetes-eelä N. 25, pee kopymannä
 C. Rehl.

Tai nakti no 15. us 16. Dezember irr weena
 pufskafeler funna peellihduse un apbehrnojufehsh
 wezz-Freiman mahja pee taggabeja fainnefta
 F. Johannsohn pretti fihda fabrikim, tur winnas
 prett atlihdsinafchanas mafju warr faenmt.

Tai nakti no 24. us 25. Nowember irr tam
 Yauuu muifchas Jaun-Gesalneel mahjas fain-
 neekam, Matihfchu basnjzas draudse, Duhtans
 sirgs, no 3 lihds 4 gaddem wezz, nofagts. Tam,
 kas paltdofeshs to sirgu attal dabbuht atpalkaf,
 dohs 5 rublus patezibas algas.

Maddaleenas (Eiffegall) mahjtajam 11. De-
 zember no stalla diwi sirgi ar diwahm kamma-
 nadm un fahnahm isfagti un prohti: weena
 melna sehwe 11 gaddus wezza, us mugguras fe-
 dulkas weeta druftu baltä paltwa un pee kreifas
 preelfchalhjas, zellgalla, wehl mannama wezza
 rehta. Ohtis tumfchi farkans ehfets, (Zobel-
 fuchs) ar trihs baltahm lahjahm un druftu baltu
 putnu, 6 gaddus wezz. — 50 rub. patezibas-
 mafju teel fohlita tam, kas sirgus un leetas pee-
 rahda.

Tai nakti no 13. us 14. Dezbr. 1869 irr no-
 fagti: 1) tumfchi behrs sirgs, tam fedulkas weeta
 mafs baltius, kreppes us kreifo pufsi, 12 gab-
 dus wezz, 30 rubl. wehretiba, 2) melns sirgs, lam
 us labbo pufsi kreppes, 10 gaddus wezz, 20 rubl.
 wehretis un 3) weenas raggawas ar tulbinu. —
 Ral par to fahdsfir flairoras fannas dohs, dab-
 huds 20 rubl. patezibas algas; preelittres warr
 Jaunjelgawä pee ministeriala lunga Profofski.
 Jaun-Sebrenes Raku-teohofineerze W. Kosowski.

Seewifchfas brohſchiba.

S. A.

Rahds Wahju rakſtneeks ſtahſta ſcho notillumu, fo mehſ tē laffitajeem un laffitajahm gribbam preeſſchā liſt.

Rad es Djeppes pilſſehta, lai warretu tur juhrā maſgatees, kahdu laiku ar ſawu ſeewu weefu nammā dſihwoju, mehſ eepaſinnamees ar kahdu wezzaku ne-apprezejuſchohs ſeewiſchku, wahrda Moro. Schi dſihwoja tai paſchā mahjā ar ſawu iſtabas meitu, winna palikka mannai ſeewai iſhā laikā par tik leelu draudſeni, ka winna gandrihſ arweenu waſkara laiku muhſu iſtabas pawaddija. Schi ſeewiſchka bija kohpā dſihwoſchanā patihkama; winna bija arweenu preeziga un johku pilna; winna bija dauds pa paſauli aplahrt ſtaigajuſe un arri dauds preedſihwojuſe, un ſawus atgaddijumus winna labprahrt ſaweem draugeem paſtabſtija. Rahdā wehſā ruddens waſkara, maſgaſchanahs laiko beigās, mehſ wiſſi ſehdejam kohpā krahnus preeſſchā, tad Moro mamselle ſtahſtija no ſaweem preedſihwojumeem ſcho ſtahſtu:

„Taggad buhs ſeſchi wai ſeptimi gaddi, tad mans brahta dehls Frihdriks, kaſ bija tad ſawus ſtudeereſchanas gaddus beidſis, kahdu laizianu pee mannis dſihwoja, eekam ſawā weeta eeſtahjahs, fo waldiſchana winnam bija eerahbijuſe. Es biju weffelu gaddu Parihſē nodſihwojuſe un tā leelahs pilſſehtas trohſni apnikuſe, ka warreni pehz ſemmes wai juhrmallas dſihwes kluffuma ilgojohs. Arri mans brahta dehls Frihdriks ilgojahs pehz meerigas dſihwes, lai warretu no ſtudeereſchanas atpuhſtees un us jauno ammatu fataiſſtees; Parihſē winnam bija maſ meera, jo leels pulks draugu un paſiſtamu winnam meeru nedewa. Es apnehmohs us ſawu muſſiſchianu Normandija, kaſ tuſſcha ſtahweja, reiſoh un ſawu brahta dehlu lihds aemt. Suni mehneſcha eeſahfumā mehſ bijam jaw tur peeklahjigi eeriktejuſchees un diwas kalpones peenehmuschi, kaſ muhs apdeeneja. Dſihwoſkis bija tur jauks, bet tam bija arri weena waina, un tadeht taſ ilgu laiku bija tuſſch ſtahwejis. Taſ ſtahweja pa dauds weentulibā, tuwakaja mahja bija diwas werſtes atahlu. Es un mans brahta dehls par to neta ne-iſtaifiamees; jo mehſ abbi gribbejam weentulibā atpuhſtees.

Tā pagahja waſkara un ruddens gluſchi patihkami. Seemas eeſahfumā Frihdriks dabjuja no kahda ſlohlas beedra, kaſ arri tai apgabbalā dſihwoja, grahmatu, ar kuru taſ Frihdriks us kaſjahm eeluhdſa. Mans brahta dehls peenehma eeluhgſchanu un bewahs drihſ us kaſjahm, beſ ka teiktu, zik ilgi winſch laukā palikſchoht. Dhtru deenu pehz Frihdrika aiſbrauſchanas abbas deeneſtneejes luhdſa, lai winnahm uſtaujoht us tuwakajo pilſſehtianu noet, fur bajnizaſ eeſwehtifchanu ſwinnoht. Es kalponehm

to uſtahwu, tadeht ka winnas mannā weentuligā mahjā ilgu laiku bija nodſihwojuſchahs, beſ ka winnahm kahdu ſwehtku deena buhtu bijuſe. Weenas kalpones tehws atbrauza, lai warretu kalpones brauſchus us pilſſehtu aiſweſt. Bet eekam wezzis aiſbrauza, winſch peeminneja, ka meitas laikam waſkara wehlu mahjas nahſſchoht, un lai es to ſchoreiſ aiſbildinajoht.

„Rad gauſchi wehlu paleel,“ es atbildeju, „tad buhtu labbaki, ka winnas par nakti juhſu mahjā paliktu un rihta tik agri us mahju nahktu, ka preeſſch mannis warr brohkaſtu pataiſiht.“

Par ſchahdu uſwehleſchanu kalpones kohi pateizahs un apoſhlijahs, rihta pee laika mahjā buht. Rad wezzis ar meitahm bija aiſbrauzis, tad eekritta man wehl prahta, ka man nahloſcha nakts weenam paſcham mahjā jawawadda un leela dalka naudas, fo es iſgahjuſchā deenā no pilſſehtas biju dabjujis, ja-apwaſte.

Schihs dohmas bija gan druſzju nepatihkamas, taſſchu kà maſ no bailibas ſinnu, tā es drihſ par ſchahdahm dohmahm aprimmu. Turklahrt es dohmaju, ka mans ſehtas ſuns brangs ſargſ, un no-dohmaju ſunni pee waſkara no ſehdes waſkā laik. Arri to neweens newarreja dohmaht, ka man dauds naudas mahjā. Tā ſtaigaju es beſ ruhpehm pa mahju un pataiſiju ſew tehju. Pehz ta, tad kahdas ſtundas es biju ar ſeewiſchku darbeem laiku pawaddijuſe, es nolikku ſchuwekli pee mallas un ſanehmu grahmatu, fo Frihdriks preeſſch kahdahm deenahm no pilſſehtas atneſſis. Grahmatas wirkraſſis bija: „Dabbas nakts puſſe!“ grahmatā ſtahſtija par ſpohku parahdiſchanohs; ſinnams, ſchahda grahmata nakts laikā weentulā mahjā naw nekahda teizama preeſſch laſſiſchanas, tad gribb eet gulleht. To es gan apſinnajohs, bet neſpehju grahmatu pee mallas liſt, tadeht ka grahmatas ſtahſti mannim tik kohi patikka; es laſſiju arweenu tahtak. Pehdigi pamanniju, ka ugguns krahnū iſdſiſſis, un ka pulkſtens us puſſnakti rahda.

Es taiſiju grahmatu zeet un peezehlohs, tuhlin gultā eet. Nu man atkal ſuns eekritta prahta. Wai man winſch no ſehdes ja-atraiſa wai ne? Labprahrt es winnu buhtu iſtabā lihds nehmis, bet es ſinnaju, ka winſch manni aplahrt ſkraididams no meega trauzehs. Taſſchu es atdarriju iſtabas durwis, lai ahra eetu un ſunni atſlehgutu; bet tai azzumirkli man peepeschi tahdas bailes uſbrukka, kahdas papreeſſchu es nekad nebiju ſajuttis, un ka es neſpehju is gaiſchahs iſtabas laukā eet. Es atkrittu krehſlā, lai ſpehka ſanemmtohs. Bailibu es drihſ pahwarreju, bet taſ es neudrohſchinajohs ahra eet. Sawu bailibu es aiſbildinaju ar to, ka man auſſis gaiſs warretu ſlahdeht, tadeht ka man eefnas bija. Pehzal man waijadſeja ſchahdu aiſbildinaſchanohs noſchehloht. Tad ar kahdu aiſbildinaſchanohs pilnā meera, es dewohs beſ kahdas laweſchanohs us gut-

Iamo kambari. Es eedesinaju swezzi un fahpu leynam pa treppehm augfcham. Es fallu leynam un aplahrt raudfidamees; jo stahsti, fo grabmatâ biju laffijis strahdaja ap mannu garru wehl til fohti, ka es daschu reisi palifku stahwoht un negribboht atpallat flattijohs, lai redsetu, wai man kahds spohfs no pallatas nenahl. Kautfchu par fawu bailibu kâ par leelu gekkibu errojohs, tatschu bailibu newarreju nofrattiht. Tâ nonahju guktamâ istabâ, steigfchus aisfweedu durwis un aisrihgeleju tahs ar nopuhfchanahs.

„Kâ es rihtâ agri par fawu negehligu bailibu pats smeefchohs!“ es pee fewis teizu. „Bet es tak negribbu nelad weens pats par nakti mahjâ palift.“

Kad biju gultâ eeguhlufees, tad spohflu bailes gan drufku nosudda; bet spohflu baitu weetâ raddahs mannim tumfch, gruhfs prahts, it kâ kahda nelaimemannim buhtu jaw finnama.

Behz kahda laika fajuttu flahpes, issteepu rohku, ka buhfschu uhdens butteli nemt, kas gultai lihdsâs us krehsla stahweja; tē mannu rohku peepeschi mirron' aufsta rohka fagrahba, faturreja weenu azzumirkli zeet un tad atkal atlaida waktâ. Manna firds nelehza, mannas affinis stahweja; bet til weenu azzumirkli, jo drihs firds warreni pulsteja un affinis neganti tralkojo, kâ ka aufsti fweedri wifs pahr meefas laukâ speedahs; es gulleju, kufstetees nejaudadama, ar atplehstahm azzihm, katru azzumirkli jo breefmigu spohflu fagaividama.

„Ja, — tur — tur winsch irr!“ es fchulsteju, kad kahds stahws tumfâ leynam no grihdas pazchlahs un preefsch mannis par breefmigi leelu islikfahs, baltam lohgu preefschkarrajamam preefschâ stahwedams.

Tatschu man nebija ilga laika preefsch aplahrt flattifchanahs un dohmahm, jo tuhlin man jo gaisch gaischums no laterna azzis atspihdeja un rupja balfs usfauza: „Zeenigmahte, wai nebhfsat til laipniga, peezeltees? Man gan fchehl, zeenigmahiti no nakts meera trauzeht, bet tur nefa newarru palihdfeht.“

„Tâ, nefas wairaf, nekâ prafts faglis!“ es dohmaju. Schihs dohmas aisdfinna mannas spohflu bailes un wiffas zittas bailes pee mallas, ka tuhlin meerigala palifku un nefa wairs dauds nebehdaju. To ween es newarreju isprast, us kahdu wihfi blehdhis mannâ istabâ eelihdis.

„Ja juhs man kahdus strehkus buhtu rakstijufchi, es fazziju difti, „tad es buhtu augfchâ palifkufe un juhs fagaidijufe.“

„Al, es gribbeju pee jums negaidihts atnahft, lai juhfu preefs pilnigals buhtu,“ winsch atteiza smeefadams. „Bet wai negribbat peezeltees?“

„Tuhlin. Iseijat no istabas ahra, kamehr apgehrbohs.“

„Neeki!“ winsch atbildeja rupji. „Tahda ahlfstifchanahs man netiht.“

„Juhfs peemirstat, kâ jums pret feewifchlahm jausweddahs,“ es atteizu.

„To warr fazziht, tahs irr aufstas affinis!“ winsch fazzija un isgahja ahra, tatschu durwis turreja zeet, kamehr es afchi apgehrbjohs.

Taggad fahla man wairaf bailes mestees, nekâ fahlumâ biju fajuttis. Tak bailibu es negribbeju rahdiht; jo es turreju par labbako, ar fcho wihru aufsti un fmalfti apeetees.

„Taggad es gattawa!“ es fazziju pehz kahda laizina. „Tad eedesinajat swezzi un eijam semmē! — Juhfs papreefschu un es no pallatas. Bet eepreefsch effat til laipnigi, man to pulsteni pafneegt. Es jaw arweenu wehlejees fmalflu feewifchku pulsteni nehfaht.“

„Jums waijaga usmannigeem buht, kad pulstenti uswelkat,“ es peeminneju, winnam pulstenti nopuhfchotees pafneegdama, „atflehga irr til fefchreis riht greefchama, zittadi farauj fehdi.“

Swezzi eedesinajufe warreju fawu weefi fmalfakti apraudfihft. Mans weefis bija gihmi nomelnojis, galwâ bija linna paruhka un kaschoka zeppure. Platti fwahrki bija muggurâ un beefs willans lakats ap fallu. Es apnehmohs azzis un aufis waktâ turreht, lai katru sihmi warretu eewehroht, ka fawu nakts weefi warretu wehlaki atkal pafihft. Es dohmaju, ka mans weefis par naudu, kas man mahjâ, nekâ nesinnahs; tak tahda zerriba bija welta; jo kad pa treppehm bijam semmē nogahjufchi, winsch fazzija man no pallatas nahfdams:

„Fagaidat, papreefschu ee-eesim fehē mafajâ istabinâ pa freisu rohku; tur juhfu grabmatas stahw un taggad arri 600 rubl. rakstama galda fchuhplahdē.“

Es to nelad ne-efmu dabbujufe finnaht, no ka winsch to dabbujis finnaht. Man nefas pahri nepalifka nekâ palkaufihft. Es weddu winnam istabâ, atflehdsu meerigi fchuhplahdi un pafneedsu winnam naudu. Winsch isfkaitija smeefamees naudu un eebahsa ruhpiigi kruhts fehchâ.

„Tâ irr rihtigi, to es fallu, fawas darrifchanas meerâ isdarriht bes pinkfcheschanas un gaudofchanas,“ winsch fazzija. „Es eenihdu tahdus, kas raud un kauz. Ja katris til prattigi uswefstohs, kâ juhs, zeenig'mahte, tad mans ammatas buhtu patihklamaks nekâ winsch irr. — Bet taggad arri kahdas fudraba karrotes un gabeles neflahbetu, es dohmaju; jo nahkofchu neddetu es weefus fagaibu, un gribbu tohs pa gohdam usnemt.“

Karrotes un gabeles, kâ arri mannu fudraba tehjlannu melnajs weefis eebahsa ruhmigâ maifâ, fo no fehchas iswillka.

„Tâ, zeenig'mahte, nu es efmu labbi apgahdahs — es jums pateizohs!“ blehdhis fazzija, pehdejo gabalu maifâ eebahsdams. „Tas tihri labbi, ka es ohtu ne-efmu lihds nehmis, tad man buhtu ar to

jaballa, to es labpracht nedarru. Es labbi sinnaju, fa es schahdu masu mahjanu, ka schi, weens pats warru istutschoht."

(Us preefschu brigams.)

Wazza puischa seemas-fwehtku waffars.

(Statt. Nr. 49.)

La Sektite nonah! trakteeri, fur winsch sawus waffarus mehds aiswaddiht. Appatajs galbs, pee ka winsch il waffarus ar saweem pasihstameem fehseh, irr tulsch un weentulis. Gan wiffi krehfli irr pee galda atlitti, bet no pasihstameem naw neweens atnahzis — wiina irr gandrihs wiffi apprezzejuschees un preezajahs schowaffar sawu behrnu starpa.

Sektite nowelk fa-ihbhis sawu uswalku un pakarr to ar zeppuri pee sawas sinnamas naglas. Iswell tad zigarru, nogreesch tam gallu, smalki to apflattidams, ka jaw wezs puisis, un eededfina to. Errigi winsch sitt us galdu, tadeht ka winnam wehl allus glahse naw pasneegta.

Weens fullainis atneff kahroto leetu.

"Zuhs sinnat, Frantscham pee scha galda ja-uskalpo!" Sektite usbrehz errigi fullainam.

"Franzis schowaffar naw te, winsch pee behrneem mahjas," fullainis atbild.

Sektite sakohsch lahstus luhpu starpa. Winsch neleekahs ne redsoht, ka fullainis allu us galda noleef. Krehfla atgubleses Sektite pubsch beesus dums gaisa.

Pehdigi winsch panemm glahsi rohla; bet allus preefsch wiina atschahwees; winsch dausa no jauna pehz fullaina galdu.

"Zittu allu, prischu no muzzas!" winsch pawehl nitni.

"Schowaffar laikam zittu muzzu ne-eefahs. Zuhs paschi redsat, ka te til peezi weefi."

Sektite sakneebj luhpas. Pee wiffa ta til seemasfwehtki wainigi — behrni. Tapehz winnam atschahwees allus jadserr! Kluffi winsch teem wis labba newehl, kam behrni.

"Atneff' sihmi, fur ehdeeni ussihmeti!" winsch pawehl.

Sullainis leef winnam sihmi preefscha un paleef gaididams lihdsas stahwoht.

"Gan es faulfschu, tad waijabsehs!" Sektite falka nitni. Winnam taf kahdam sawas dufmas japarahd.

Sullainis aiseet plezzus raustidams.

Sektite ismeklejahs fewim pehdigi zeptu gattu, sawu mihtako ehdeenu.

"Pa puffi angliski, pa puffi mahziski, bes siphpoleem un ar sweestu zeptu," Sektite usdohd. Franzis gan sinn, kahdu winsch mihto, bet tas naw klachtu — arri tam behrni, to tas apschinko.

Galku atneff, bet jaw pa gabbalu Sektite zeptus siphpolus faohsch. Gauscham nitni winsch fullainam sawas dufmas isteiz.

"Es gan bes siphpoleem pastelleju," fullainis aischildinajahs, "bet madam' naw schowaffar fehkt, wiina behrnus apschinko, tad jaw wifs eet atschahgahni!"

"Atneff zittu!" Sektite pawehl. Winsch labbakt fullainam glahst ar atschahwuschohs allu par galwu sweestu.

Pehz kahda brihscha fullainis neff kahroto. Sinnams, ka galka ta patte, bet ka fehkscha siphpolus nonehmuffi. Sektite to manna. Winsch ehd ar kluffahm dufmahm, bet to winsch apnehmeees, ar trakteerneeku runnah, schinnit trakteeri nekad nenahkt, kas til mas par ilbeenas weeseem behda, ka fullaini seemasfwehtku waffara us mahju laisch pee behrneem. Ja! behrni —! Winsch atgrubsch tellet, usmett gabeli un salpetti us galdu, isdserr atschahwuschohs allu, tapehz ka winnam tas taf ja-aismalfa un uslezz safirdijees no krehsla. No wiina pasihstameem naw wehl neweens atnahzis. Winnam naw luste, ta weenam pee galda fehdeht; winsch uswelk uswalku, atgrubsch dufmigi fullaini, kas winnam grihb palihdseht, un isheet no trakteera. Zaur sohbeem wiina dsird runnahojht: Sasohditi seemasfwehtki!"

Pullstems wehl irr dewini. Sektite gan mehds arweenu taifni weenpadsmitos no trakteera us mahjahm eet, bet winnam naw lustes tur weenam fehdeht un errotees, winsch grihb labbakt gulleht, laifcho waffaru pahrspehtu.

Nemas us augfschu neskattidamees, lai no seemasfwehtku eglites apgaismotus lohkus ne-eeraudfittu, winsch eet us mahju. Schowaffar winnam til leela schults, ka ar to wiffus tehwas un mahstes un behrnus warretu nogipteht.

Sektite kahpa lehnem pa treppehm tai mahja augfscha, fur winsch dsihwoja. Jaw desmit gaddus winsch schai mahja pee kahda kurpneeka dsihwoja; tam gan arri behrni, katru gaddu kurpneeka familija ar weenu galwu pawairojahs, un kurpneeks nopuhlejahs deenu un nakti mahahs isfalkuschahs muttes ar maifi aischahst — wifs tas gan Sektitim nepasihkams, bet winsch dsihwolki apraddees un fainneeze smalki wiina prachtu apsinna. Tas wiina tur zeeti turreja.

Preefschnammä nonahzis, winnam leekahs, it ka behrnu preezigu gawilleschanu sawa istaba fadsirdetu — winsch laikam pahrlausfjees, tatschu winsch steidsahs schiglaki us sawu istabu un atgrubsch durwis.

Isbihjees winsch paleef us fleegfna stahwoht. No winsch te eerauga! Us wiina galda sofas preefscha eglite degg, gaischi spihdedama; lekki, sirgi, ahboli un reeksti irr us galda appasch eglites; behrni lehka gawilledami ap egliti. Schee paleef meerä ka mehmi, til ka skrihweri durwis ar nitnahm azzihm eerauga stahwoht.

"Kas tas? Kas te noteef?" Sektite blaun ka traks

fewi wairs nepafihdamees. Winna fainneeks, kurpneeks, nabt winnam no baillehm drebbedams prettim.

„Stribwera kungs,“ tas stohmahs bailigi, „ais bilbinajat manni — es juhs luhdsu — manna feewi guft gar semmi — winna feewu stundiau fagaida — winnai meera waijadfigs, un es negribbeju behrneem seemasfwehtku preekus samaitaht; winni jaw til ilgi us seemasfwehtkeem preezajufchees; tadeht es eedrohschinajohs jubfu istabâ — nesinnaju, ka juhs schowalkar til agri mahjâs nabhfeet.

„Prohjam, prohjam — ahra!“ Sefkite ais dufmahm btauj. „Es usfalku jums — es melleschu zittur ruhmi — rihtu jaw — rihtu!“

Behrni behg ar sawahm schfinkibahm bailigi no istabas. Sefkite kluyt us egliti kâ wannags un ispuhsch swezzites — winsch schahdu eenihstu mirdseschanu negribb ne azzu gallâ redseht.

Kurpneeks fatwerr kohku, reekstus, abholus un neff wiffu leelâ steigfchanâ no istabas laukâ.

(Us preefschu beigums.)

Admiralis Brik.

S. A.

Napoleons I. gribbeja preefsch aisreisofchanas no Bulonjes pilssehtas 1804. gaddâ larra kuggus pahraudsicht. Tadeht winsch fuhrtija ar sawu adjutantun admiralam Brik (Bruiq) pawehlu, lai tas wiffus kuggus obhtas preefschâ strehki nostahdoht. Admiralis atbildeja adjutantun ihfi, tas ne-effoht scho-been darrams. Wiffi kuggi palikka ais entura. Keisers bija isjahjis; kad winsch mahjâ nahja, jautaja tuhlin adjutantun, wai wifs preefsch pahraudsifchanas fataisihhts. Adjutantun stabstija keiseram admirata atbildi. Napoleons faerrojahs par to warreni un pawehleja tuhlin, admirali atfaukt. Keisers usflattija admirali pilns niknuma un jautaja ar flarbu balfi: „Admirata kungs, kapeh; mannu pawehlu ne-effat isdarrifufchi?“ „Majestete,“ jubras brauzejs, kas dauds peedfihwojis, atbildeja gohdbihjigi, „tadeht ka leela wehtra fazelsees.“ Pateest faule speeda neganti un nelahda wehfmia nepuhta, tas jaw wifs us tuwu negaiju rahdija. Tatschu Napoleons, par admirata meerigu isliffchanohs wehl wairat faskaites, jautaja ohtrahrt wehl niknaki: „Es wehl reis juhs waizaju, kapeh; mans pawehls naw isdarrifhts?“ „Kapeh; majestete,“ drohschahs admiralis atteiza, „ka es wiffu sawu dsihwes laiku negribbu til dauds kreetnu matrohschu un saldatu nahwi peemestees.“ „Kungs,“ Napoleons dufmu pilns atbildeja, „wai juhs nesinnat, ka man weenigam par mannahm pahwehleschanahm atbilde jadohd? Pehdejo reist, wai juhs gribbat paklausihht, wai ne?“

„Ne, majestete, es nepaklausifchu.“ Nu Keisers, wairs neppehdams sawalditees, pazehla draudedami sawu jahjamo pahtagu, kas winnam wehl rohka bija.

Admiralis atfahpahs sohli atpalkat un, rohku pee sohina peelizzis, fazzija ais dufmahm bahls: „Majestete, sawalditees! Juhs neds manni, neds fewi ar negohdu neapkraufet.“ Wiffi, kas klahst stahweja, nobahla. Napoleons sweeda pahtagu few par galwu pah, un admiralis atnehma rohku no sohina. Dauds to redseja. Admiralis tikla tadeht no deenesta atlaists.

Kautschu Napoleons taggad gan sinnaja, tadeht admiralis nebija paklausifjis, tatschu kuggihm waijadseja enturus uswilt; — wehtra fazehlahs. Ohtra rihtâ juhmallâ bija ar kuggu druppahm un matrohschu lihkeem kâ nofehtha.

Kad Napoleons us Helenas fallas apzeetinahs mitta, tad winsch scho atminnejahs un fazzija ar fahpehm: „Nabbaga Brik! Ja, tew bij tafniba manni sohdiht. Ja wiffi, kas ap manni bija, tã pat tafnibu buhtu no firds runnajufchi, tad es warrebuhht nebuhtu schè. Ut Brik, Brik! Debbees tewi irr atreebuse.“

Pehz gadda laika Brik bija mirris; winsch atstahja saweem behrneem pakfakâ sawu zeenijamu tikfumu un gohda pilna deenasta peeminnu.

Katram diwi.

Kad lappas wehifch no kohseem trauz,
Weens zekka wihrs uf Nihgu brauz
Tat isgahjufchâ ruddent,
Kad mefchâ dauds bij dahrsneeki.

Wihrs ee-eet tur uf pufszekka
M. frohgâ leela mefchâ mallâ
Un nopirt deffu satufstahm,
Ro ufkohst mihtam brandwihnam.

Wehl ohtru eebahsch asohfi
Uf zekka arr par satufst;
Tad garrâ juhdsè eebrauzis,
Trihs illa pappus fatizzis.

Schee furgam klahstu fakerrahs
Un naidu praftiht nelakunahs;
Bet nabbag' wihrels drebbedams
Kauj' deffu laukâ isfaukdams:

„Man naudas naw! Bet redseet tè,
Irr mannim lihstajs paduffè!“
Tad deffu gaisâ pazehlis,
Scheem katram diwus sohlijis.*)

Schee tumfâ lihfo eeranga,
Streen mefchâ leelâ sfreeschanâ;
Jo azzis teem apmahnitâs
No zekka wihra satufstas.

Lee dohma, ka schim rewolwers,
Ar to scheem diwus ribbâs spers.
Un wihrs brauz leelâ ahtrumâ,
Lihds teel pee frohga Wallofcha.

Kad pirmahs bailles nostahjahs,
Schim wahrdi muttè gaddijahs;
Winsch pats scho stahstu leejina,
Bet deffu trimmeem paglabba.

©. © g.

*.) Sinnams hummosus.

Atbilbedams redaktehrs A. Leitan.

No Benjures atwehlehts. Nihgâ, 18. Dezember 1869.